

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4CdoR/11/2024
Identifikačné číslo spisu:	7118209918
Dátum vydania rozhodnutia:	20.02.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Nora Halmová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:7118209918.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti H. U., narodeného X. V. XXXX, N. U., narodeného X. X. XXXX a Z. U., narodenú X. X. XXXX, zastúpených kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, Košice, Staničné námestie 9, deti rodičov - matky E. F. U., narodenej XX. X. XXXX, Z., F. XX, právne zastúpenej advokátkou JUDr. Helenou Knopovou, Košice, Štúrova 20 a otca M. R. U., narodeného XX. X. XXXX, Z., M.Á. XX, právne zastúpený advokátom Mgr. Petrom Troščákom, Prešov, Hlavná 50, v konaní o zmenu úpravu styku na návrh matky a o zmenu úpravy práv a povinností rodičov k maloletým deťom, vedenej na Mestskom súde Košice pod sp. zn. 11P/113/2018, o dovolaní otca proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 21. mája 2024 sp. zn. 15CoP/20/2024, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Mestský súd Košice (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom zo 14. novembra 2023 č. k. 11P/113/2018-1443 rozhodol, že styk otca s maloletými deťmi H. U., narodenom X. V. XXXX, N. U. a Z. U., narodenými X. X. XXXX sa neupravuje. Tým zmenil Rozsudok Okresného súdu Praha - Západ sp. zn. 12Nc/73/2014 - 1421 z 23. mája 2017 v spojení s opravným Uznesením z 13. júna 2017, v spojení s Rozsudkom Krajského súdu v Prahe, spisová značka 32Co/372/2017 - 1658 zo 6. marca 2018 v časti úpravy styku otca s maloletými deťmi (I.), návrh otca na zverenie maloletých detí do jeho osobnej starostlivosti eventuálne na umiestnenie detí do špecializovaného zariadenia zamietol (II.), rozsudok bol vykonateľný doručením v zmysle § 233 CSP (III.) a žiaden z účastníkov nemal nárok na náhradu trov konania (IV.). Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 24 ods. 1, § 25, § 26 a § 36 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoR“) a § 121 zákona č. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) a vecne ho odôvodnil tým, že návrh matky na zmenu úpravy styku otca s maloletými deťmi bol dôvodný. Od začiatku konania, resp. aj pred týmto konaním bola veľkým problémom realizácia styku otca so všetkými troma maloletými deťmi v zmysle poslednej právnej úpravy v zmysle

rozsudku Krajského soudu v Praze sp. zn. 32Co/372/2017 zo 6. marca 2018. Vzhľadom na to, že deti sa s otcom nestretávali v zmysle vykonateľného rozhodnutia, prebiehalo na súde prvej inštancie konanie pod sp. zn. 11Em4/2018, kde bolo rozhodnuté o odklade vykonateľnosti rozhodnutia Krajského soudu v Prahe. Otec podával na matku trestné oznámenia z dôvodu, že dochádza k mareniu výkonu úradného rozhodnutia, pričom matka mala systematicky nedostatočne pripravovať deti na styk po psychickej stránke. Deti odmietali z bytu matky s otcom odísť, a to ani za prítomnosti sociálnej pracovníčky, či policajnej hliadky v júni 2023. Maloleté deti boli vypočuté v lete 2022 a takisto 3. októbra 2023 na pojednávaní, za prítomnosti oboch rodičov, avšak bezúspešne. Trestné konania voči matke boli zastavené a nebolo ani v jednom prípade preukázané, že by maloleté deti manipulovala voči otcovi a úmyselne vplýva na realizáciu styku s ním. Súd prvej inštancie poukázal v odôvodnení rozhodnutia na znalecký posudok Q.. V., ako aj Q.. A., ktorej znalecký posudok namietal otec v konaní. Výchovné schopnosti matky sú na bežnej úrovni, pričom jej schopnosť podporovať vzťah detí s otcom je však v dôsledku vlastných pocitov ohrozenia znížená. Podieľali sa na tom nespracované zážitky matky z doby spoluzitia, strach z toho, že o deti príde, ako aj nátlakové postupy otca. Matka v čase konania, ako aj počas celého nariadenia styku otca s maloletými sa snaží, aby sa deti s otcom stretávali, keď do istej miery si otec svojim konaním tento psychologický stav detí spôsobil sám. O tom svedčia aj skutočnosti, ktoré sa odohrali, keď otec s neznámymi mužmi vybehol z kríkov a chcel vziať so sebou do auta maloletého H., ktorý išiel s matkou do škôlky. Obdobný incident sa odohral 6. januára 2020, kedy otec nasilu chcel vziať so sebou do auta maloletého N., v čom mu zabránil maloletý H. Naposledy v júni 2023 otec zavolať policajnú hliadku a takýmto spôsobom sa dostal do bytu k deťom, čo tiež deti nevnímali pozitívne. Súd prvej inštancie poukázal na to, že otec sa cíti bezradný, pretože sa s deťmi nestretáva už dlhodobo, nemal s nimi plnohodnotný styk, a preto podnikal rôzne kroky, či už sám od seba alebo právne za tým účelom, aby sa s deťmi mohol stretávať, avšak otec nie je vykonávateľom súdnych rozhodnutí. Otec ani kolízny opatrovník nemajú na to odborné znalosti, aby posúdili, či sa dostatočným spôsobom matka snaží presvedčať deti, aby bol realizovaný z ich strany styk s otcom alebo nie. Matka je emotívna, prežíva ťažko rozchod s otcom, pričom otec bol trestne stíhaný pre trestný čin týrania blízkej a zverenej osoby - matky. Bol síce oslobodený, avšak z dôvodu, že skutok nebol trestným činom. Je možné, že deti čiastočne prijímajú a vnímajú emočný postoj matky voči otcovi, avšak toto nemôže mať taký zásadný vplyv na to, aby sa vôbec s otcom už dlhé roky nestretávali. V súčasnej dobe vo veku 15 rokov H. a dvojčiat N. a Z. vo veku 13 rokov majú deti svoj názor na stretávanie sa s otcom, čo vyjadrili opakovane, dlhodobo a nemenne, že otca odmietajú a nechcú sa s ním stretávať, boja sa ho, nemajú ho radi, necíti sa s ním dobre, slovne na nich neustále útočí, čo sa im nepáči, uráža ich, tvrdí, že klamú, vraví im, že sú nevychovaní, atď. Deti sa vyjadrili, že konečne chcú mať pokoj a nechcú, aby boli nútení s otcom sa stretávať, preto prišli na súd vyjadriť svoju vôľu a názor. Teda jedine ich vyjadrenie môže zmeniť predchádzajúce rozhodnutie samotného súdu. Súd prvej inštancie poukázal na to, že osobný kontakt rodičov s maloletým dieťaťom má spravidla priaznivý vplyv na jeho emočný a intelektuálny rozvoj a mal by byť prínosom pre deti, čo však v tomto prípade nebolo preukázané. Preto súd prvej inštancie pristúpil k tomu, že návrh otca na realizáciu styku neupravil. Súd prvej inštancie vyslovil, že to v súčasnosti nie je v záujme maloletých detí, tak aj to prezentovali na pojednávaní 3. októbra 2023. Je absolútne nereálne, aby došlo k výkonu rozhodnutia, keď deti kategoricky odmietajú styk s otcom. Súd v danom prípade poukázal na ustálenú judikatúru jednak Európskeho súdneho dvora, ako aj Ústavného súdu vo veci II. ÚS 183/2019, z ktorého vyplýva, že štát by mal zásadne konať tak, aby umožnil rozvoj vzťahu medzi otcom a maloletými deťmi a mal by potom prijať vhodné opatrenia k nadviazaniu styku medzi dotýčným rodičom a dieťaťom, avšak povinnosť štátnych orgánov prijať opatrenia, ktoré umožnia kontakt rodiča s dieťaťom, ktoré nežije v spoločnej domácnosti nie je absolútna. Zároveň sa súd prvej inštancie vysporiadal aj s návrhom zverenia detí otcovi, resp. návrhom, aby boli umiestnené do špecializovaného zariadenia a v tom aby bol upravený ich styk s otcom. Otec navrhol, aby boli maloleté deti odobraté matke a umiestnené do takéhoto špecializovaného zariadenia, čo odôvodňoval tým, že ide o najlepší spôsob v záujme detí, aby sa v takomto špecializovanom zariadení učili, ako sa majú správať voči otcovi ako rodičovi. Zároveň súd prvej inštancie poukázal na to, že najlepší záujem dieťaťa môže v závislosti od svojej povahy a závažnosti prevážiť nad záujmom rodiča, pričom EŠLP v tomto ohľade opakovane konštatoval, že článok 8 Dohovoru v žiadnom prípade neoprávňuje rodiča, aby žiadal prijatie takých opatrení, ktoré by poškodzovali zdravie a rozvoj dieťaťa. Použitie donucovacích opatrení pre účely výkonu práva styku je v

tejto chúlостivej oblasti nežiaduce, a preto podľa názoru súdu prvej inštancie bude odôvodnené iba v prípade zjavne nezákonného konania rodiča, s ktorým dieťa žije, čo v danej veci sa nejedná o takýto prípad. Nútené stretávanie sa maloletých detí s otcom v danom prípade podľa názoru súdu prvej inštancie nevytvorí medzi nimi pevné rodinné puto, ako si zrejme predstavuje otec, ale naopak, vyvíjanie tlaku môže pôsobiť kontraproduktívne. Preto zdôraznil, že v danom prípade je síce dôležitý záujem otca stretávať sa pravidelne so svojimi deťmi, ale samotný výkon rozhodnutia sa musí realizovať tak, aby bol prednostne sledovaný najlepší záujem detí, ktorý prevažuje nad záujmom rodiča. V zmysle príslušných právnych názorov Ústavného súdu, ako aj Európskeho súdneho dvora a Dohovoru o právach dieťaťa rozhodol súd prvej inštancie s poukazom na príslušné ustanovenia ZoR, pričom poukázal aj na ustanovenie § 25 ods. 2 ZoR podľa ktorého, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletými deťmi podľa ods. 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom, to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť. Sú však špecifické konania ako v tomto danom prípade, že v zmysle zákonných ustanovení nie je možné postupovať a styk upraviť, ak to nie je v záujme maloletých detí. Matka navrhovala styk otca s deťmi neupraviť a vzhľadom na vyššie uvedené dôvody mal súd za to, že v danom prípade nie je iná možnosť a riešenie ako rozhodnúť tak, že styk maloletých detí s otcom neupravil. Zároveň súd rozhodol aj o návrhu matky aj o predbežnej vykonateľnosti rozsudku v zmysle ustanovenia § 233 zákona č. 160/2015 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), nakoľko mal za to, že v danom prípade by hrozilo nebezpečenstvo ťažko nahraditeľnej ujmy na strane maloletých detí po psychickej stránke, nakoľko deti sú pod tlakom a v strese už niekoľko rokov a v prípade, že niektorá zo strán podá voči uvedenému rozsudku odvolanie, konanie neskončí, bude prebiehať odvolacie konanie, pričom nie je zrejmé, kedy by došlo ku konečnému rozhodnutiu vo veci a plynutie času by mohlo mať ďalší negatívny dopad na deti, keby ďalšie neurčité obdobie žili v nátlaku a strachu, čo sa stane, ak sa s otcom nestretnú v zmysle doposiaľ vykonateľného rozhodnutia. Zároveň odvolací súd uviedol, súd prvej inštancie rozhodol o trovách konania v zmysle ustanovenia § 52 CMP.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie otca rozsudkom z 21. mája 2024 č. k. 15CoP/20/2024-1569 rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil (I.) a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania (II.).

2.1. Odvolací súd v odôvodnení uviedol, že na základe skutočností, ktoré boli rozsiahlym spôsobom uvádzané v rozsudku súdu prvej inštancie, na ktorý odvolací súd v plnom rozsahu poukázal a zároveň argumentoval obsahom ustanovenia § 25 ods. 1 a 2 ZoR. Súd prvej inštancie dospel k správne mu záveru, a to na základe vypočutia otca, matky, kolízneho opatrovníka a v neposlednej miere práve všetkých troch maloletých detí U.. V tomto konaní dospel k správne mu záveru, že v súčasnej dobe úpravu styku otca s maloletými deťmi neupravuje. Poukázal na vyjadrenie maloletých detí v lete 2022, ako aj na pojednávaní pred súdom 3. októbra 2023, kedy sa všetky tri maloleté deti vyjadrovali v tom zmysle, že prišli na súd iba z toho dôvodu, lebo chcú, aby sa situácia vyriešila a aby mali už konečne pokoj a neboli nútení sa s otcom stretávať. Preto prišli ochotne a radi vyjadriť svoju vôľu a názor pred súdom, aby tento spravodlivo rozhodol. Bolo zrejmé, ako konštatoval súd prvej inštancie, že tento ich postoj bol dlhodobo formovaný, stupňovaný, nezmenený aj napriek rôznym opatreniam a snahám, či už kolízneho opatrovníka alebo samotného otca, či súdu v tom zmysle, že im hrozilo, že by ich umiestnili do špecializovaného zariadenia za účelom, aby sa obnovil ich vzťah s otcom. Aj napriek týmto skutočnostiam a invektívam zo strany otca, ako aj kolízneho opatrovníka sa ich názor nezmenil a tento trval počas celého konania až do pojednávania, na ktorom súd prvej inštancie vypočul maloleté deti, a to 3. októbra 2023. Odvolací súd bol toho názoru, že súd prvej inštancie vyčerpал všetky možnosti, ktoré mohli viesť k náprave tohto vzťahu medzi otcom a maloletými deťmi, ktorý je už dlho narušený a poukázal na rôzne opatrenia v rámci tohto konania za účasti psychológov, sociálnych pracovníčok, ako aj rôznych opatrení, ktoré boli ukladané matke maloletých detí, a to na základe podávaných trestných oznámení, podávaných návrhov na výkon rozhodnutia, ako aj podávaných návrhov na nariadenie neodkladných opatrení zo strany otca. Súd vykonal v rámci tohto pojednávania za účasti detí aj pred samotnými rodičmi ich výsluch, kde sami bez akéhokoľvek nátlaku svoj postoj argumentovali, tento vysvetlili a uviedli na základe čoho chceli byť vypočutí a svoj názor takto pred súdom prvej inštancie aj prezentovali. Aj podľa názoru odvolacieho súdu si otec neuvedomuje dôsledky svojho správania voči maloletým deťom, pričom tým ako sa správa, komunikuje a neustále sa snaží nesprávnym vyvíjaním

tlaku na maloleté deti dosiahnuť toho, aby sa voči nemu správali s úctou a so správnym postojom, ako deti voči svojmu rodičovi, neprinieslo kladnú odozvu. V danom konaní bolo predovšetkým úlohou otca, ako rodiča, takýto postoj maloletých detí voči rodičovi ukázať príkladom na svojej osobe a v prvom rade otec sa musí ku deťom správať tak, aby si ho aj mali za čo vážiť. V neposlednej miere argumentuje tým, že mali by byť deti voči nemu ústretové, mali by si ho vážiť, mali by s ním jednať ako deti so svojim rodičom. V danom konaní bolo rozhodnutie súdu prvej inštancie v záujme maloletých detí, ktoré prezentovali svoje vyjadrenie na pojednávaní 3. októbra 2023. Na základe uvedených skutočností preto odvolací súd zdôraznil, že súd prvej inštancie rozhodol aj o návrhu matky o predbežnej vykonateľnosti s poukazom na ustanovenie § 233 CSP správne a v súlade s uvedeným ustanovením, pretože nebezpečenstvo ťažko nahraditeľnej ujmy na strane maloletých detí po psychickej stránke bolo preukázané, a preto súd prvej inštancie správne rozhodol s poukazom na predbežnú vykonateľnosť samotného rozsudku. Na základe uvedených skutočností preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP ako vecne správny a zákonný potvrdil. Zároveň odvolací súd rozhodol o trovách konania v zmysle ustanovenia § 52 CMP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal otec (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktoré odôvodnil poukazom na ustanovenia § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

3.1. K namietanému porušeniu ustanovenia § 420 písm. f) CSP dovolateľ uviedol, že vada zmätočnosti spočíva v namietaní nedostatočného, vnútorne rozporného a nepresvedčivého odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, neobsahuje náležitosti vyplývajúce z ustanovení § 393 v spojení s § 200 a § 387 CSP a nevysporiadaní sa s uplatnenými odvolacími námietkami otca. Dovolateľ ďalej uviedol, že je mu niekoľko rokov znemožňovaný osobný kontakt s maloletými deťmi, napriek existencii právoplatného rozsudku a niekoľkých neodkladných opatrení. V rámci konania o výkon rozhodnutia, ktoré je vedené na Okresnom súde Košice I (teraz Mestskom súde Košice) pod sp. zn. 11Em/4/2018 bolo prijatých už päť opatrení (proti matke) a aj napriek tomu, matka naďalej nerešpektuje rozsudok Krajského súdu v Prahe sp. zn. 32Co 372/2017 zo 6. marca 2018 a neplní svoje povinnosti. Dovolateľ ďalej poukázal na zápisnicu o pojednávaní konanom 10. novembra 2022, kde Úrad práce, sociálnych vecí rodiny navrhol návrh matky zamietnuť a navrhol pokračovať vo výkone rozhodnutia. Súd prvej inštancie nevykonával výsluchy zamestnankýň Psychosociálneho centra, ktorým by boli kladené vecné otázky k tomu, aký postoj matka pred nimi prejavovala a či pred pracovníčkami motivovala maloleté deti k tomu, aby sa tam stretli s otcom a porozprávali sa s ním. Namietal, že v predmetnej veci nebolo vykonané žiadne znalecké dokazovanie (z oblasti psychológie), ktoré by skúmalo matku a zaoberalo sa jej postojom ku otcovi, rozhodnutiam súdu a plneniu povinností vyplývajúcich zo súdnych rozhodnutí ohľadom umožňovania styku s maloletými deťmi, a ktoré by skúmalo aj maloleté deti, aký majú postoj k otcovi a k styku s ním, a či sú manipulované, resp. ovplyvňované proti otcovi. Dovolateľ považoval za preukázané, že matka žiadnym aktívnym spôsobom nepripravovala maloleté deti na úspešnú realizáciu styku s otcom. Krajská prokuratúra v Košiciach vyzdvihla ako dôkaz správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach, osobitne správu z 15. júla 2020, z ktorej okrem iného vyplývala nespôlupráca matky pri ponúkaných programoch pre rodinu, neprijatie mediácie, neochota matky podrobiť sa neodkladnému opatreniu vo forme uloženia výchovného opatrenia (pričom otec tieto programy a opatrenia prijímal). Dovolateľ tiež poukázal na uznesenie Krajskej prokuratúry v Košiciach zo 4. marca 2021 sp. zn. 1KPt/173/21/8800 a z 23. marca 2021 sp. zn. 1KPt/173/21/8800, na správu Úradu práce sociálnych vecí a rodiny z 24. marca 2021. Otec ďalej namietal nezákonnosť a nepoužiteľnosť znaleckého posudku X.. A., čo bolo zrejmé z podania otca zo 6. marca 2023, poukázal na podanie Úradu práce sociálnych vecí a rodiny v Košiciach z 8. novembra 2023. Poukázal na to, že súdna prax pozná prípady, kedy sa rozhodlo v prospech maloletého dieťaťa tým spôsobom, ako to navrhuje otec. Otec poukázal na medializovaný prípad týkajúci sa mal. L. a predložil rozsudok Krajského súdu v Brne z 19. novembra 2019 so sp. zn. 20Co/291/2019. Poukázal na nevyhnutnosť aplikácie záverov o potrebe zmeny výchovného prostredia pre bránenie druhému rodičovi v styku, vyjadrených v uznesení Krajského súdu v Prešove zo 14. januára 2020 sp. zn. 24CoP/196/2019. Uviedol, že boli splnené podmienky pre to, aby maloleté deti boli zverené do osobnej starostlivosti otca, pričom ešte predtým je vhodné ich zveriť do starostlivosti špecializovaného centra. Zo strany súdov boli vo vzťahu k rodine U. využité všetky existujúce miernejšie opatrenia zamerané na to, aby došlo k styku otca s maloletými deťmi, pričom všetky tieto zlyhali a sabotovala ich

matka, ktorá navyše manipuluje a psychicky ovplyvňuje maloleté deti, ktoré pri takejto výchove dokonca priamo pri výsluchu pred súdom klamú a nevedia vysvetliť, prečo sa dlhodobo odmietajú stýkať s otcom. Dovolateľ považoval I. výrok rozsudku súdu prvej inštancie o neupravení styku za nezákonný a neprípustný z toho dôvodu, že priamo zákon o rodine umožňuje súdu rozhodnúť o neupravení styku len v tom prípade, ak to žiadajú obaja rodičia. Pritom otec nikdy nežiadal a ani nesúhlasil s tým, aby jeho styk s maloletými deťmi bol neupravený. K III. výroku rozsudku súdu prvej inštancie uviedol, že styk otca s maloletými deťmi neprebíha niekoľko rokov, napriek právoplatnému rozhodnutiu súdu, preto potom nemôže byť splnená podmienka akéhokoľvek ohrozenia maloletých detí. Matka vedome a úplne ignoruje otca a jeho maily, správy či telefonické pokusy o to, aby mu bolo umožnené aspoň zagratulovať maloletým deťom pri príležitosti ich sviatkov. Otec považoval napadnutý rozsudok za nezákonný a krajne alibistický, kedy aj odvolací súd namiesto rázneho riešenia rodinnej situácie v tom smere, aby došlo k zabezpečeniu možnosti osobného kontaktu otca s maloletými deťmi postupoval tak, že otcovi zobral možnosť osobného kontaktu s maloletými deťmi.

3.2. K naplneniu dovolacieho dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolateľ uviedol, že všetky podstatné námietky ohľadom toho, že matka úmyselne marí styk otca s maloletými deťmi a že matka vedome manipuluje maloleté deti proti otcovi, aby sa s ním nechceli stýkať uviedol už v odvolaní. Žiaden súd sa nezoberal tým, že či ide o skutočný názor maloletých detí alebo názor matky, ktorý im bol vnútený. Dovolateľ opätovne poukázal na správu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny z 24. marca 2021, na znalecký posudok Q.. V. z 11. októbra 2016, podanie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny z 8. júna 2023. Zároveň bolo priamo Psychosociálnym centrom potvrdené, že matka opakovaným nekonaním úmyselne (vedome) neplnila, marila a porušila uznesenie Okresného súdu Košice I z 21. decembra 2022 so sp. zn. 11P/113/2018, ktoré bolo zamerané na to, aby došlo k stretnutiu otca s maloletými deťmi, a to pod následkom uloženia poriadkovej pokuty. Matka dokázala priviesť maloleté deti do Psychosociálneho centra len 23. februára 2023, kedy matka vopred vedela, že ide o samostatné stretnutie, na ktorom otec nebude prítomný, a ktorého sa zúčastní iba matka s maloletými deťmi. Dovolateľ tiež poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove z 5. decembra 2013 so sp. zn. 21CoP/12/2023, rozsudok Krajského súdu v Trnave zo 16. decembra 2013 so sp. zn. 10CoP/52/2013 a na uznesenie Krajského súdu v Prešove zo 14. januára 2020 so sp. zn. 24CoP/196/2019. Vzhľadom na všetky známe skutočnosti v predmetnom konaní, bolo nepochybné, že boli splnené podmienky pre to, aby maloleté deti boli zverené do osobnej starostlivosti otca, pričom ešte predtým bolo vhodné ich zveriť do starostlivosti špecializovaného centra. Dovolateľ zároveň uviedol, že v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola vyriešená otázka, že na aké okolnosti je potrebné prihliadať pri posúdení, či jeden z rodičov opakovane bezdôvodne a zámerne neumožňuje druhému rodičovi styk s maloletým dieťaťom upravený súdnym rozhodnutím v zmysle ustanovenia § 25 ods. 4 ZoR a na aké okolnosti je potrebné brať zreteľ pri posúdení, či súd prihliadne alebo neprihliadne na názor vyjadrený maloletým dieťaťom v zmysle ustanovenia § 38 ods. 1 CMP. Uviedol, že posúdenie znemožňovania styku malo byť posúdené s ohľadom na tie okolnosti, ktoré uvádzal vo svojom odvolaní a ktoré uviedol aj v dovolaní. Na základe uvedených skutočností dovolateľ navrhol, aby dovolací súd v súlade s ustanovením § 449 ods. 1 CSP zrušil rozsudok Krajského súdu v Prešove z 21. mája 2024 sp. zn. 15CoP/20/2024.

4. K podanému dovolaniu sa písomne vyjadrila matka, ktorá uviedla, že podané dovolanie považuje za neprípustné, pretože v žiadnom prípade nedošlo k naplneniu jeho prípustnosti zmysle § 420 písm. f) CSP a ani v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

5. K podanému dovolaniu sa vyjadril aj Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorý zotrval na svojom predchádzajúcom vyjadrení z 30. januára 2024.

6. K vyjadreniu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny sa dovolateľ vyjadril a uviedol, že kolízny opatrovník neuvádza v tomto konaní všetky podstatné skutočnosti a svoje zistenia. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie Mestského súdu Košice z 25. júna 2024 so sp. zn. 11Em/4/2018 a vyjadrenie kolízneho opatrovníka zo 6. augusta 2024.

7. Žiadne ďalšie vyjadrenia neboli doručené.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník konania zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorého neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

9. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

10. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

12. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolačný dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

13. Dovolačný súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolačím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

14. Dovolať vyvodzoval prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietajúc nedostatky pri zisťovaní skutkového (skutočného) stavu veci.

15. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu

spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

16. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26, 5Cdo/57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

17. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). So zreteľom na to pristúpil aj v danom prípade k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do jeho práva na spravodlivý proces.

18. Pokiaľ otec namietal vady zmätočnosti spočívajúce v nedostatočne zistenom skutkovom stave veci (znemožnený kontakt s deťmi, viacero neodkladných opatrení, marenie úradného rozhodnutia matkou, proces odovzdávania detí), dovolací súd v prvom rade uvádza, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového (resp. skutočného) stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - porov. ustanovenie § 442 CSP, v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolací súd takúto vadu v posudzovanom spore nezistil.

19. Z okolností preskúmvanej veci vyplýva, že sudy nižších inštancií v rámci zisťovania skutočného stavu veci (§ 35 CMP) postupovali v súlade so základnými princípmi civilného mimosporového konania a to v súlade s vyšetrovacím princípom, princípom oficiality, ako aj v súlade so zachovaním princípu rovnosti účastníkov, najmä vo vzťahu k maloletým deťom (čl. 4, čl. 5 a čl. 6 Základných princípov CMP). Súd prvej inštancie vykonal rozsiahle dokazovanie, ktoré tvorilo jednak obsiahle písomné vyjadrenia účastníkov konania a ich ústne prednesy, ako aj predložené listinné dôkazy. Ustálil, že je v najlepšom záujme detí, vzhľadom na svoje vyjadrenia, ktoré prezentovali na pojednávaní 3. októbra

2023, aby sa styk otca s maloletými deťmi neupravil (body 35. a 36. odôvodnenia odvolacieho súdu). Odvolací súd vychádzal zo skutočného zisteného stavu súdom prvej inštancie, ktorý považoval za správne vyhodnotený. Stotožnil sa s postupom prvoinštančného súdu, ktorý všetky rozhodujúce skutočnosti vzal do úvahy a mal za to, že momentálne nie je v záujme maloletých detí, aby sa vzťah medzi nimi a otcom budoval cez príkazy a nariadenia, a to práve neustálymi návrhmi a podaniami, ktoré iniciuje práve otec.

20. Dovolací súd má po dôkladnom preskúmaní obsahu spisu za to, že tak prvoinštančný súd ako aj jeho nadriadený, odvolací súd pri zisťovaní skutočného stavu rešpektovali ústavno-procesné zásady (ako sú zákaz tzv. deformácie dôkazu, či opomenutého dôkazu, zásadu rovnosti zbraní, priamosti, voľného hodnotenia dôkazov), náležitým spôsobom zistili skutočný stav veci a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodli tak, že ich skutkové a právne závery nemožno v konečnom dôsledku považovať za svojvoľné, neudržateľné, ani prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

21. Pokiaľ otec v dovolaní namietal, že súdy sa nerozhodli v zmysle návrhov a odporúčaní Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, je potrebné podotknúť, že tieto návrhy a odporúčania nie sú pre súd záväzné a je stále na samotnom súde, aby posúdil všetky dôkazy (nie len návrhy Úradu práce sociálnych vecí a rodiny). Zároveň dovolací súd uvádza, že z odôvodnení rozhodnutí obidvoch súdov nižších stupňov, chápaných v ich organickej jednotke ako celok (I. ÚS 259/2018) je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil súd prvej inštancie, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnomu posúdeniu. V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd prijaté rozhodnutie náležite vysvetlil. Odôvodnenie jeho rozsudku zodpovedá aj základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia, vyplýva z neho vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Odvolací súd sa primerane dostatočným spôsobom vysporiadal s relevantnými odvolacími námietkami otca maloletých detí. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné. Závery, ku ktorým odvolací súd dospel sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Dovolací súd pripomína, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Rozsudok odvolacieho súdu napadnutý dovolaním otca spĺňa kritériá pre odôvodnenie rozhodnutia v zmysle § 220 ods. 2 CSP, preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľný, neodôvodnený, či zjavne arbitrárny (svojvoľný). Odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1, 2 CSP.

22. Nespôsobilou založiť prípustnosť dovolania bola aj ďalšia dovolacia námietka otca o nesprávnom hodnotení vykonaných dôkazov, znaleckého posudku X.. A. súdom, ktorú tiež bez ďalších relevantných skutočností nemožno považovať za tzv. zmätočnosťnú vadu v procesnom postupe súdu a to z nasledovných dôvodov: a/ hodnotenie dôkazov prislúcha zásadne len tomu súdu, ktorý ich vykonal, teda v tomto prípade súdu prvej inštancie, b/ pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, ale táto skutočnosť sama osebe prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP nezakladá. Už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000) ako aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu napr. sp. zn. 2Cdo/130/2011, 5Cdo/244/2011, 6Cdo/185/2011 a 7Cdo/38/2012 zastávali názor, že ani prípadná neúplnosť či nesprávnosť skutkových zistení a skutkových záverov nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považovaná bez ďalšieho za dôvod zakladajúci tzv. zmätočnosťnú vadu konania. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016 sa podstaty a zmyslu týchto judikátov a rozhodnutí nedotkli, preto ich treba považovať za naďalej aktuálne.

23. Dovolateľ tiež uviedol, že I. výrok rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým sú neupravil styk otca s maloletými deťmi je nezákonný a nepripustný, keďže takto môže rozhodnúť súd len v prípade, ak to žiadajú obidvaja rodičia, čím došlo k porušeniu jeho práv v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP.

Táto námietka sa týka spôsobu, akým súdy právne interpretovali a aplikovali predpisy, a nie procesných pochybení alebo vedenia procesu. Preto ide o otázku právneho posúdenia vecí, a nie o procesnú chybu.

24. Vzhľadom na uvedené považoval dovolací súd námietky otca maloletých detí z hľadiska prípustnosti a dôvodnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP za neopodstatnené.

25. Otec prípustnosť podaného dovolania ďalej vyvodzoval aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP (rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená).

26. Pre procesnú situáciu, v ktorej § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zadefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska citovaného zákonného ustanovenia môže byť pritom len otázka právna (teda v žiadnom prípade nie skutková otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

27. Dovolací súd rovnako uvádza, že otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou (účastníkom konania) v dovolaní vymedzená jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže dovolací súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a odvolacieho konania zvolenej v Civilnom sporovom poriadku (napr. rozhodnutia odvolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/98/2017, 3Cdo/94/2018, 4Cdo/95/2017). Treba zdôrazniť, že úlohou odvolacieho súdu nie je vymedziť právnu otázku; zákonodarcu túto povinnosť ukladá dovolateľovi.

28. V preskúmvanej veci dovolateľ zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom) sa vyššie uvedenými kritériami pre náležité uplatnenie odvolacieho dôvodu podľa § 421 CSP neriadil, keď zodpovedajúcim spôsobom nevymedzil nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, tak ako to predpokladá ustanovenie § 432 ods. 2 CSP v spojení s § 421 tohto právneho predpisu. Dovolateľ naprieč celým dovolaním vyjadroval z rôznych pohľadov nespokojnosť s rozhodnutím súdu prvého stupňa, ako aj odvolacieho súdu pri vymedzení odvolacieho dôvodu v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Na záver síce uviedol dve otázky, ktoré podľa dovolateľa neboli súdom vyriešené, avšak tieto otázky formuloval spôsobom, ktoré nie je možné judikovať, nakoľko všetky okolnosti, ktoré súvisia s posúdením toho, či súd prihliadne alebo neprihliadne na názor dieťa a toho, že na aké okolnosti má súd prihliadať pri posudzovaní, či druhý rodič zámerne znemožňuje styk maloletých detí s druhým rodičom, sú výsledkom posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach, pretože kritériá na určenie jednotlivých skutočností sú rozdielne v každej veci a odlišujú sa od prípadu k prípadu. Je preto namieste konštatovanie, že v takto vysoko individuálnej otázke sa ani nemôže vytvoriť ustálená rozhodovacia prax odvolacieho súdu.

29. Napokon aj samotný kontext, v akom dovolateľ uplatňoval dovolací dôvod § 421 CSP, svedčí o snahe vyvolať procesne neprípustný dovolací prieskum. Dovolateľ rozporoval najmä nesprávne zistenia ohľadom priebehu styku otca s maloletými deťmi a skutočnosťou či matka (ne)dostatočne pripravuje deti na samotný styk, čím implicitne vytýkal nedostatok či nesprávnosť skutkových podkladov pred súdmi vyvedený právny záver. Správnosť úvahy, podľa ktorej takéto vymedzenie nesprávneho právneho posúdenia veci nemožno preskúmať prostredníctvom ustanovenia § 421 ods. 1 CSP, potvrdzuje už vyššie naznačený záver odvolacieho súdu, v zmysle ktorého nižšie súdy postupom súladným so

základnými princípmi civilného mimosporového konania náležite zistili skutočný stav veci (§ 35 CMP), pričom do odôvodnení napadnutých rozhodnutí dostatočne premietli svoje úvahy korešpondujúce s požiadavkou, aby najlepší záujem dieťaťa bol skutočne popredným hľadiskom pri rozhodovaní o výške výživného. Dovolací súd súčasne pripomína, že nie je treťou inštanciou a dovolanie nie je koncipované ako ďalší riadny opravný prostriedok. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

30. Relevantný je v tomto smere aj judikovaný právny záver ústavného súdu (sp. zn. II. ÚS 172/03), v zmysle ktorého „ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na to základe ho prípade zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane“. Aj z ďalších rozhodnutí ústavného súdu (napr. nálezy sp. zn. I. ÚS 115/2020, I. ÚS 336/2019) vyplýva požiadavka na náležité posúdenie dovolania vo vzťahu k jeho prípustnosti - „pri posudzovaní toho, či dovolateľ dostatočne vymedzí právnu otázku, je potrebné, aby sa najvyšší súd pokúsil autenticky porozumieť dovolateľovi - jeho textu ako celku, ale druhej strane nesmie ani dotvárať vec na úkor procesnej protistrany. Ide o dialóg, ale nie o právnu pomoc. Nie je úlohou najvyššieho súdu „hádať“, čo povedal dovolateľ, ale ani vyžadovať akúsi dokonalú formuláciu právnej otázky“.

31. V tomto kontexte aj ústavný súd vyžaduje, aby právna otázka z dovolania jasne vyčnievala a takisto aby z dovolania vyčnievalo aj právne posúdenie vecí, ktoré pokladá dovolateľ za nesprávne s uvedením toho, v čom má spočívať táto nesprávnosť; preto musí pripraviť jasné, vecné a zmysluplné vymedzenie namietaného nesprávneho právneho posúdenia spornej právnej otázky. V náleze I. ÚS 51/2020 ústavný súd výslovne uviedol, že „povinnosť dovolateľa vymedziť a konkretizovať prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP treba vnímať ako jeho povinnosť predostrieť vlastnú argumentáciu v prospech prípustnosti dovolania, a tak napomôcť preskúmaniu rozhodnutia dovolacím súdom“.

32. Dovolateľ vo svojom dovolaní zároveň poukázal na ním podané odvolanie, s tým, že všetky podstatné námietky sú uvedené už v tomto odvolaní. Na tomto mieste najvyšší súd poukazuje na ustanovenie § 433 CSP v zmysle ktorého dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

33. Dovolací súd záverom konštatuje, že prijatý záver odvolacieho súdu o tom, že v súčasnosti nie je v záujme maloletých detí direktívne upravenie styku s otcom, bol výsledkom procesu komplexného vyhodnotenia jedinečných skutkových okolností prejednávanej veci, ktoré v konaní vyšli najavo, a ktoré v rámci zásady voľného hodnotenia dôkazov súd viedli k prijatiu tohto rozhodnutia. Skutočnosť, že otec so záverom odvolacieho súdu a jeho odôvodnením nesúhlasí, nepostačuje sama o sebe k založeniu dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 CSP, ktorého podstatou je nesprávne právne posúdenie veci, nie prehodnocovanie skutkových záverov a ich relevantnosti vo vzťahu k právnemu záveru odvolacieho súdu.

34. So zreteľom na všetko vyššie uvedené dovolací súd dovolanie otca v časti, v ktorej namietal vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, a v časti, v ktorej namietal nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 CSP, odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, ktoré nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

35. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

36. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.